

Que. 6. Short Notes (Any Four)

- Opportunity cost principle
- Equations
- Promotional elasticity of demand.
- Ridge lines
- Least cost combination of factors
- Fixed and variable cost

मराठी रूपांतर

- सुचना १. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्रश्न १. अ. खालील विधाने चूक की बरोबर ते सकारण लिहा. (कोणतेही पाच)

१०

- मागणी फलन हे किंमत आणि मागणी यामधील संबंधावर भर देते.
- मक्तेदारीमध्ये मागणी वक्र हा घनात्मक उताराचा असतो.
- मागणीचा पूर्वअंदाज हे आर्थिक विकासाचे नियोजन करण्यासाठी उपयुक्त आहे.
- मागणीचा पूर्वअंदाजाच्या किमान वर्ग पद्धतीमध्ये प्रतीपगमन तंत्र वापरले जाते.
- उत्पादन फलन हा गुंतवणूक आणि बचत यामधील संबंध आहे.
- प्रमाण प्रत्ययाचा नियम हा दीर्घकालीन उत्पादन फलनाशी निगडित आहे.
- दीर्घकालीन सरासरी खर्च वक्र हा U आकाराचा असतो.

ब. बहुपर्यायी प्रश्न. (कोणतेही दहा)

१०

- संधी खर्च ही संकल्पना यांनी मांडली.
अ. जे. एम. केन्स ब. आल्फ्रेड मार्शल क. ए. सी. पिगू ड. हॅबर्लर
- वाढीव खर्च म्हणजे होय.
अ. एकूण खर्च ब. सरासरी खर्च क. एकूण खर्चातील निव्वळ वाढ ड. सीमांत खर्च
- किंमत आणि मागणी यामधील संबंध असतो.
अ. प्रत्यक्ष ब. व्यस्त क. दोन्ही अ आणि ब ड. वरीलपैकी एकही नाही.
- कनिष्ठ प्रतीच्या वस्तूबाबत उत्पन्न लवचिकता ही असते.
अ. घनात्मक ब. ऋणात्मक क. उदासीन ड. वरीलपैकी एकही नाही.
- गिफेन वस्तू या म्हणूनही ओळखल्या जातात.
अ. कनिष्ठ प्रतीच्या वस्तू ब. चैनीच्या वस्तू क. अत्यावश्यक वस्तू ड. वरीलपैकी सर्व
- ही मागणीच्या पूर्वअंदाजाची अचूक आणि विश्वसनीय पद्धती आहे.
अ. बाजार प्रयोग ब. ग्राहक सर्वेक्षण क. सरकती सरासरी पद्धती
ड. किमान वर्ग पद्धती
- उत्पादन फलनाच्या प्रक्रियेमध्ये आदान म्हणजे
अ. रोजगार ब. उत्पादन घटकाचा वापर क. कारखान्यातील कोणतीही वस्तू
ड. वरीलपैकी सर्व
- अल्पकालीन उत्पादन फलनामध्ये
अ. सर्व घटक बदलते असतात ब. केवळ एकच घटक बदलता असतो
क. दोन्ही अ आणि ब ड. वरीलपैकी एकही नाही.
- समउत्पादन वक्र हे म्हणूनही ओळखले जातात.
अ. समवृत्ती वक्र ब. समान उत्पादन वक्र क. किंमत रेषा ड. वरीलपैकी एकही नाही.
- प्रमाण प्रत्ययाच्या नियमामध्ये घटक बदलते असतात.
अ. एक ब. दोन क. शून्य ड. सर्व
- एकूण खर्च म्हणजे घटकांवर केला जाणारा खर्च होय.
अ. स्थिर ब. बदलत्या क. स्थिर आणि बदलत्या ड. वरीलपैकी एकही नाही.
- खालीलपैकी कोणता वक्र सातत्याने घटतो?
अ. ए. स्थि. ख. ब. ए. ब. ख. क. स. स्थि. ख. ड. ए. स. ख.

प्रश्न. २. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

- अ. व्यावसायिक अर्थशास्त्राची व्याख्या देवून त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
ब. वाढीव आणि सीमांत विश्लेषणाचा अर्थ लिहा.

०८

०७

किंवा

- क. व्यावसायिक अर्थशास्त्रामधील कार्यात्मक संबंध विशद करा.
ड. संतुलनासहित बाजार मागणी व बाजार पुरवठा वक्राचे हस्तांतरण स्पष्ट करा.

०८

०७

प्रश्न. ३. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

- अ. पूर्ण स्पर्धा व मक्तेदारीमधील मागणी वक्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
ब. छेदक लवचिकता ही संकल्पना स्पष्ट करा.

०८

०७

किंवा

- क. मागणीचा पूर्वअंदाज म्हणजे काय? त्याचे महत्त्व लिहा.
ड. राजेश आणि कंपनी यांचे वार्षिक उत्पादन खालीलप्रमाणे आहे. त्यानुसार किमान वर्ग पद्धतीचा वापर करून २०२५

०८

या वर्षातील उत्पादनाचा अंदाज करा.

०७

वर्ष	उत्पादन (रु. लाख)
२०१५	२५०
२०१६	३१०
२०१७	४२०
२०१८	३७०
२०१९	४९०
२०२०	५६०

प्रश्न. ४. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

- अ. प्रमाण प्रत्ययाचा नियम स्पष्ट करा.
ब. समउत्पादन वक्र म्हणजे काय? त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

०८

०७

किंवा

- क. बहिर्गत प्रमाणाच्या बचतीची व्याख्या द्या आणि तिचे प्रकार स्पष्ट करा.
ड. व्याप्तीच्या बचती स्पष्ट करा.

०८

०७

प्रश्न. ५. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

- अ. खर्चाचे प्रकार स्पष्ट करा.
ब. खालील कोष्टक पूर्ण करा.

०८

०७

नग (Q)	स. स्थि. ख.	स. ब. ख.	ए. ख.	स. ख.	सी. ख.
१	१५०	२०			
२	१५०	५०			
३	१५०	७०			
४	१५०	९०			
५	१५०	११०			
६	१५०	१४०			
७	१५०	१८५			
८	१५०	२२५			
९	१५०	३५०			
१०	१५०	५००			

किंवा

- क. दीर्घकालीन सरासरी खर्च वक्राची वैशिष्ट्ये लिहा.
ड. ना नफा ना तोटा विश्लेषण स्पष्ट करा.

०८

०७

प्रश्न. ६. टीपा लिहा. (कोणतेही चार)

२०

- अ. संधी खर्च तत्व
ब. समीकरणे
क. मागणीची वृद्धी लवचिकता
ड. ताठर रेषा
इ. किमान घटक खर्च संयागीकरण
इ. स्थिर व बदलता खर्च